

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11CoE/217/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114232907
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4114232907.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s.r.o., Astrová 2/A, Bratislava, IČO: 45 869 464, zastúpeného JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou, Martinčekova 13, Bratislava, proti povinnému: V. V., nar. XX. XX. XXXX, P. XXX/X, E., o vymoženie sumy 158,04 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14Er/745/2014 a u súdnej exekútorky Mgr. Jany Virličovej (rod. Sitášovej), Vajnorská 100/A, Bratislava pod sp. zn. Ex 2014/14, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 14Er/745/2014-12 zo dňa 24. novembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora Mgr. Jany Virličovej o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou ustanovenia § 41 ods. 2, písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovenia § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (zákon o rozhodcovskom konaní), ustanovenia § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovení § 1 ods. 1, 2, § 2, písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (zákon o spotrebiteľských úveroch), ustanovení § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 4 písm. r/, 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a článkami Smernice Rady EÚ č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že v predmetnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok sp. zn. PC-B/0313/0037 vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIÁCNEJ, a. s. so sídlom v Bratislave dňa 21. 02. 2014.

Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že žalovaný a žalobca, právny predchodca oprávneného - Poštová banka, a. s. uzavreli v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch Zmluvu o úvere č. 7535825705 v spojení s Obchodnými podmienkami pre úver, na základe ktorej poskytol právny predchodca oprávneného povinnému úver vo výške uvedenej v zmluve, ktorý sa povinný zaviazal splatiť v pravidelných mesačných splátkach v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol prílohou Zmluvy.

Ďalej uviedol, že zo samotnej zmluvy a jej súčasti - obchodných podmienok - je zrejmé, že tieto zmluvy boli už vopred pripravené dodávateľom - veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov - dlžníkov, a preto povinný (dlžník) ani nemohol ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Z tohto dôvodu sa na uvedený právny vzťah použijú ustanovenia o spotrebiteľskom práve, a to konkrétne zákona č. 258/2011 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. o spotrebiteľských zmluvách v § 52 až § 54, t. j. ide o právne normy spotrebiteľského práva. Súd bral do úvahy aj to, že v takejto forme je napísaná zmluva ako aj obchodné podmienky maličkými

písmenkami s nahusteným textom, bez odsekov znemožňujú ich riadne prečítanie zo strany spotrebiteľa, sú vypracované nezrozumiteľne (najmä pre spotrebiteľov, ktorí nemajú právnické vzdelanie) a týmto spôsobom porušujú informačné povinnosti zakotvené v zákone o spotrebiteľských úveroch, v zákone o ochrane spotrebiteľa a v OZ.

Zo zmluvných dojednaní Zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul (rozhodcovský rozsudok) súd zistil, že v týchto je obsiahnutá neprijateľná podmienka, a to rozhodcovská doložka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Táto doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami, pričom mal len možnosť zmluvu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj tomu, že prípadný spor sa bude riešiť v rozhodcovskom konaní. Podľa názoru súdu už len tieto skutočnosti možno považovať za dostačujúce na záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený prostredníctvom právnej zástupkyne v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, skutočnosť, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a okolností, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí. Ďalej namietal, že mu súd prvého stupňa ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom a skutočnosť, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Konštatoval, že súd prvého stupňa prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa výslovné znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. S poukazom na znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uviedol, že exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Inak povedané, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo ako súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve len ako tzv. exekučný súd. Z povahy veci teda nie je možné priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvacej pôsobnosti, než akou v prospech uvedenej interpretácie nesvedčia len jazykové, logické a systematické dôvody, ale aj premenné historického výkladu. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 159/2009 zo dňa 16. 06. 2009 a nález Ústavného súdu II. ÚS 499/2012. Mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Teda je tu prekážka "res iudicata" a uvedeným konaním dochádza k porušeniu článku 2 ods. 2 Ústavy SR, nakoľko súd svojím konaním išiel nad rámec zákona. Nie je možné, aby súdy ignorovali vôľu zákonodarcu, ktorú jasne vyjadril pri konštruovaní vzťahu medzi súdnym a rozhodcovským konaním. Dal do pozornosti, že oprávnený ako právny nástupca Poštovej banky, a. s. postupoval v súlade s § 93 b) zákona o bankách a dal možnosť klientovi návrh rozhodcovskej zmluvy odmietnuť. Konštatoval aj nesprávne aplikovanie ustanovení Občianskeho zákonníka a § 153 ods. 1 OSP. Poukázal aj na odlišný postup iných súdov v tejto oblasti. Konštruovaním nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistil skutkový stav, ktorý neobstojí a odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Mal za to, že súd prvého stupňa tak neprímerane zvýhodnil povinného pred exekučným súdom, čím bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon, ho nezákonne zvýhodňuje len na základe jeho postavenia. Exekučný súd nahrádza pasivitu povinného, bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek úkon. Súdy tak motivujú účastníkov právnych vzťahov k pasivite. Mal za to, že práve súdy by mali viesť k dodržiavaniu zákonov a povinností, a nie jednostranne zvýhodňovať

dlužníkov, ktorý sa vlastným konaním ocitol na prahu exekúcie. Všetko uvedené oprávnený konštatoval s poukazom na rozsiahlu judikatúru súdov a Ústavného súdu SR v tejto oblasti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že súd žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, súd napadnuté uznesenie zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací prejednal vec v medziach podaného odvolania podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa zo dňa 24. 11. 2014 ako vecne správne podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil, pričom takto rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie sa začalo dňa 23. 10. 2014, kedy bol súdnej exekútorke Mgr. Jane Virličovej doručený návrh oprávneného zo dňa 25. 09. 2014 na vykonanie exekúcie, v ktorom oprávnený žiadal o vymoženie sumy 158,04 eur s príslušenstvom a trov exekúcie. Ako exekučný titul predložil rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave pod sp. zn. PC-B/0313/0037 zo dňa 21. 02. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. 03. 2014 a vykonateľnosť dňa 04. 04. 2014. Následne súdna exekútorka Mgr. Jana Virličová podaním zo dňa 23. 10. 2014 požiadala príslušný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe vyššie označeného exekučného titulu. Dňa 24. 11. 2014 súd prvého stupňa, obsadený vyšším súdnym úradníkom, vydal napadnuté uznesenie, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora Mgr. Jany Virličovej o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto uznesenia.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky ako zmluvnej podmienky. Odvolací súd sa s takýmto záverom uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia stotožnil, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby tieto dôvody opakoval.

Exekučný súd je oprávnený a povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené podmienky na vedenie exekučného konania. Jednou z týchto podmienok je relevantný exekučný titul, bez existencie ktorého nemožno exekúciu vykonať. V predmetnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok sp. zn. PC-B/0313/0037 vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave dňa 21. 02. 2014, o vydanie ktorého požiadal oprávnený na základe úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2005, v zmysle ktorej bol dlžníkovi (v exekučnom konaní povinnému) poskytnutý úver v sume 995,82 eur (30.000,- Sk), ktorý sa dlžník zaviazal vrátiť veriteľovi v 50 mesačných splátkach po 31,10 eur (937,- Sk) s ročnou percentuálnou mierou nákladov 11,27 %. Súčasťou zmluvy o úvere sú obchodné podmienky pre úver (verzia 2/2005), v ktorých v článku 9.2 je obsiahnutá rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ a OP budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh PB (predchodca oprávneného) na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich s ZoÚ a OP, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik ZoÚ a OP, v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s. (RAM) podľa jeho vnútorných predpisov. Strany sporového konania sa rozhodnutiu RAM podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je Bratislava.

V tejto súvislosti a na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd uvádza i s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 02. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu exekučného titulu nebola v predmetnej veci spotrebiteľom osobitne vyjednaná, ale vyplýva z obchodných podmienok pre úver (verzia 2/2005) štandardnej formulárovej spotrebiteľskej

úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2005 a tento právny vzťah teória i prax považujú za nerovnovážny. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. S poukazom na uvedené potom treba považovať rozhodcovskú doložku uvedenú v obchodných podmienkach pre úver (verzia 2/2005) štandardnej formulárovej spotrebiteľskej úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2005 bez ohľadu na jej formu a znenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky potom odporuje dobrým mravom. Plnenie z neprijateľnej podmienky je plnením právom nedovoleným a štát musí bezvýhradne odmietnuť ochranu takýmto plneniam.

V predmetnej veci odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že nie každá zmluvná podmienka vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa, nemali by byť pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Takýto výkon práv podľa predmetnej rozhodcovskej doložky je v rozpore s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa.

S poukazom na uvedené zistenia je potom potrebné konštatovať, že predložený exekučný titul je materiálne nevykonateľný, nakoľko rozhodcovská doložka uvedená v obchodných podmienkach pre úver (verzia 2/2005) štandardnej formulárovej spotrebiteľskej úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2005 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pričom absencia tejto vlastnosti spôsobuje v predmetnej veci neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonávaní exekúcie. Na závere o neplatnosti predmetnej rozhodcovskej doložky nemení nič ani námietka odvolateľa, že predložením rozhodcovskej zmluvy si plnil len svoju povinnosť, vyplývajúcu mu z ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, za čo ho nemožno v predmetnom exekučnom konaní sankcionovať. Exekučný súd vyššie uvedené nedostatky zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preto správne postupoval podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov a žiadosť súdneho exekútora zamietol. Týmto postupom exekučný súd správne a v súlade so zákonom odmietol poskytnúť exekučnú právnú ochranu nároku priznanému rozhodcovským rozsudkom, nakoľko boli splnené podmienky na zamietnutie návrhu, ktorým súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Odvolací súd uvádza, že znenie § 52 a nasl. bolo zmenené novelou (zák. č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinným od 01. 01. 2008), v ktorej sa na rozdiel od predchádzajúcej úpravy za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnú formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V predmetnej veci však právny vzťah medzi oprávneným a povinným vznikol na základe zmluvy o úvere zo dňa 30. 11. 2005, ktorú treba považovať za štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu jej uzavretia a § 23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov platnom v čase jej uzavretia. Súčasťou tejto zmluvy sú obchodné podmienky pre úver (verzia 2/2005), v ktorých je obsiahnutá i rozhodcovská doložka, ktorú súd prvého stupňa správne posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože spotrebiteľ (v exekučnom konaní povinný) nemal na výber a bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Ustanovenie § 53 ods. 4, písm. r/ Občianskeho zákonníka bolo do tohto právneho predpisu zapracované až od 01. 01. 2008, t. j. po uzavretí predmetnej zmluvy. Za týchto okolností odvolací súd považoval rozhodcovskú doložku za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly upravenej v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože spôsobuje značný nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, na čo správne poukázal i súd prvého stupňa vo svojom uznesení.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.